

แบบรายงานผลการพัฒนาความรู้ของข้าราชการ สพข.๓

รอบการประเมิน ๒ (เมษายน ๒๕๖๙-กันยายน ๒๕๖๙)

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

ชื่อ-นามสกุล	นางสาวนาทชนก ผ่านสุวรรณ ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ
กลุ่ม/ฝ่าย/สพด	สถานีพัฒนาที่ดินชัยภูมิ
หัวข้อการพัฒนา	จุดประกายความคิดเพื่อสร้างนวัตกรรม Building an Innovation Mindset
สถานที่	สถานีพัฒนาที่ดินชัยภูมิ

สรุปสาระสำคัญ

จุดประกายความคิดเพื่อสร้างนวัตกรรม Building an Innovation Mindset มีรายละเอียดทั้งหมด ๕ หัวข้อ ได้แก่ ๑.วิธีคิดในเชิงนวัตกรรม ๒. การสร้างแนวคิดเชิงนวัตกรรม ๓. การเรียนรู้กระบวนการและวิธีการในการสร้างนวัตกรรม ๔. นวัตกรรมในองค์กร และ ๕. เครื่องมือเพื่อการสร้างนวัตกรรม สรุปการสร้างนวัตกรรมในองค์กร Building an Innovation Mindset มีดังนี้ :

๑. วิธีคิดในเชิงนวัตกรรม Innovative Thinking

วิธีคิดเชิงนวัตกรรม หรือ Innovation มีที่มาจาก Invention (สิ่งประดิษฐ์) + Adoption (การเปลี่ยนแปลง)

การสร้างนวัตกรรม คือ การนำสิ่งประดิษฐ์ หรือ กระบวนการมาสร้างการเปลี่ยนแปลง ในการสร้าง Invention (สิ่งประดิษฐ์) โดยไม่ได้มองว่าจะต้องเป็น Product หรือ สิ่งประดิษฐ์ที่จับต้องได้เพียงอย่างเดียว แต่อาจจะเป็นการสร้างกระบวนการอะไรบางอย่างขึ้นมา

๒. การสร้างแนวคิดเชิงนวัตกรรม Creating Innovative Ideas

การคิดเชิงนวัตกรรม (Innovative Thinking) คือ กระบวนการคิดในแนวสร้างสรรค์เพื่อสร้างนวัตกรรม สิ่งใหม่ๆ ที่สามารถแก้ปัญหาของผู้ใช้งานได้ เช่น นวัตกรรมทางบริการหรือผลิตภัณฑ์ โดยประโยชน์ของการคิดเชิงนวัตกรรม ได้แก่ การเพิ่มคุณค่าให้แก่ผลิตภัณฑ์ การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันให้กับองค์กรและการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน

๒.๑ ประโยชน์ของการคิดเชิงนวัตกรรม

๑) ความได้เปรียบทางการแข่งขัน Competitive Advantage

ทำให้องค์กรสามารถชนะคู่แข่ง ตัวอย่าง “ Café Amazon เข้มข้น...เพื่อคนเดินทาง” โดยที่มาของชื่อแบรนด์ มาจากความต้องการให้ Café Amazon เป็นสถานที่ที่ผู้บริโภคสามารถนั่งพักผ่อนระหว่างการเดินทางหรือใช้เป็นจุดนัดพบของผู้บริโภคยุคใหม่ที่นิยมดื่มกาแฟสดที่มีกลิ่นหอมกรุ่น รสชาติเข้มข้น ในบรรยากาศสบาย ๆ โดยร้านแต่ละสาขา หรือแต่ละจังหวัดที่อยู่ในปั้มจะไม่เหมือนกัน โดยเอาชุมชนมาเป็นส่วนหนึ่งของร้าน เน้นการรักษาสิ่งแวดล้อม Amazon มอง Position ตัวเองที่ไม่เน้นความพรีเมียม แต่เน้นด้านธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ดังนั้นในการสร้างแบรนด์หรือนวัตกรรมต้องดูว่า Position ของตนเองอยู่ตรงไหน

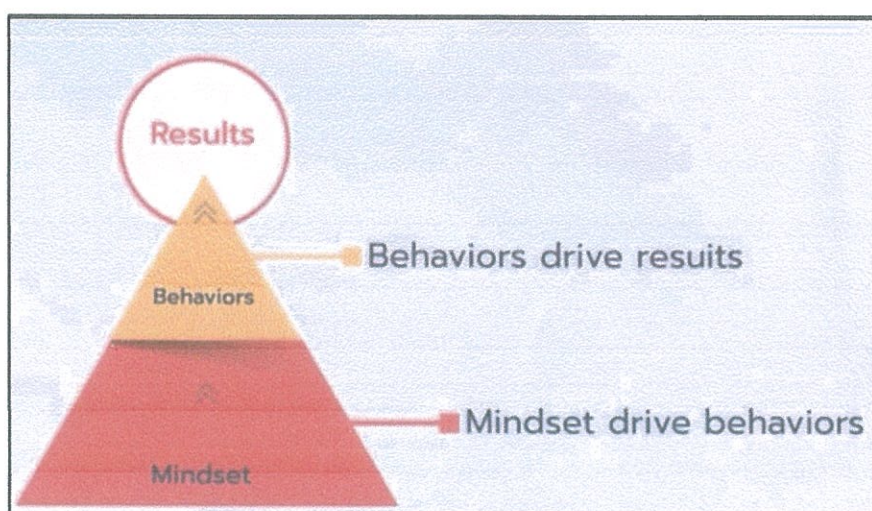
๒) ประสิทธิภาพการทำงาน Productivity เป็นตัวชี้วัดความสำเร็จที่เน้นทั้งปริมาณและคุณภาพ โดยหมายถึงความสามารถในการสร้างผลลัพธ์ที่มีคุณค่าจากทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า ไม่ว่าจะเป็นเวลา แรงงาน หรือวัตถุดิบ การมีประสิทธิภาพสูงจะช่วยให้องค์กรบรรลุเป้าหมายได้รวดเร็วขึ้น ลดต้นทุนการดำเนินงาน และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันในตลาด

๓) กำลังใจของพนักงาน Employee Morale ถ้าพนักงานทำงานง่ายทำงานสะดวกขึ้น ทำให้มีกำลังใจในการทำงาน นวัตกรรมช่วยลดขั้นตอนในการทำงาน

๔) การผลิตสินค้าใหม่ New Product Development เช่น บริษัทผลิตโทรศัพท์ ผลิตสินค้าตัวใหม่ที่เป็นนาฬิกาที่สามารถวัดการเต้นของหัวใจ วัดอุณหภูมิ วัดออกซิเจนได้

๒.๒ วิธีคิดเชิงนวัตกรรมต้องทำอะไร

วิธีคิดจาก Mindset drive behaviors ทศนคติเปลี่ยน มีผลให้พฤติกรรมของคน behaviors เปลี่ยนและจะได้ Results ผลใหม่เกิดขึ้นมา แนวคิดทำให้พฤติกรรมคนเปลี่ยน ผลลัพธ์เปลี่ยนตาม การทำในองค์กรเราไม่สามารถคิดคนเดียวได้ การออกแบบทุกคนต้องช่วยกันคิดทั้งองค์กรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เริ่มจากชุมชนใกล้ตัว

ภาพที่ ๑ กระบวนการเกิดวิธีคิดเชิงนวัตกรรม

๒.๓ Creating Innovative Ideas การสร้างแนวคิดเชิงนวัตกรรม

๑) Challenge คือ ความท้าทาย ถ้าต้องการสร้างแนวคิดเชิงนวัตกรรมต้องฟัง (Hear) ไม่ใช่เฉพาะการฟังจากหู ต้องฟังจากการสังเกต มีการใช้ Ai มาช่วยในการฟังเก็บข้อมูล เช่น Facebook ใช้กลยุทธ์ในการฟัง เพื่อส่งข้อมูล ถ้าต้องการสร้างนวัตกรรมต้องฟังให้มาก

๒) Ideas (Create) สร้างแนวคิดใหม่ ๆ ที่มีคุณค่าและประโยชน์ต่อองค์กร

๓) Action (Deliver) นวัตกรรมที่สร้างขึ้น

๒.๔ Trend Driven Innovation จับเอาเทรนด์ มาสร้างเป็นนวัตกรรม

๑) Why Now โลกแห่งเศรษฐกิจของความคาดหวัง คนในสังคมคาดหวังอะไรจากสิ่งที่กำลังสร้างขึ้น ขณะที่มีการปรับเปลี่ยนจะมีความหวังใหม่ ๆ เกิดขึ้น ได้แก่ คุณภาพที่สูงขึ้น ผลกระทบเชิงบวก การแสดงออกถึงตัวตน

๒) Scan ความรู้ คือ โอกาส โดยหาความรู้ได้จากการอ่าน หรือ การฟัง แล้วนำความรู้มาปรับเปลี่ยนเพื่อเพิ่มโอกาสในการสร้างนวัตกรรม ประกอบด้วยความรู้ด้านต่าง ๆ ได้แก่ ความจำเป็นพื้นฐาน (Basic Needs) ตัวขับเคลื่อนความเปลี่ยนแปลง (Drivers of Change) สร้างนวัตกรรม (Innovation)

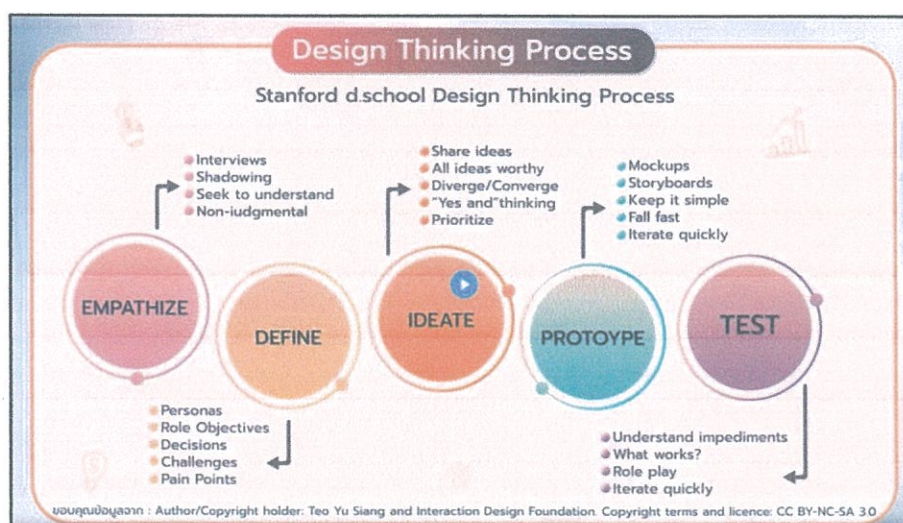
๓) Focus ก้าวพร้อมไปกับสิ่งใด เมื่อไร และอย่างไร โดยความพร้อมดูได้จากความซับซ้อนของประชากรศาสตร์แบบใหม่ (หลายช่วงวัย หลายเพศ ความสนใจที่หลากหลาย) การเข้าถึง (Access) การยินยอม (Permission) ความสามารถ (Ability) ความปรารถนา (Desire)

๔) Create สร้างสรรค์ เปลี่ยนข้อมูลเชิงลึกให้เป็นไอเดีย พยายามคิดนอกกรอบ หาข้อมูลเชิงลึกมาเป็นไอเดีย ลงมือปฏิบัติ ทำไอเดียให้เป็นจริงหรือเพื่อรู้ว่ามีประโยชน์

๕) Action ลงมือปฏิบัติ ต้องมีก้าวแรกพยายามทำก่อน

๖) Culture เครื่องจักรปลดล็อกโอกาส สร้างแรงบันดาลใจ สร้างระบบนิเวศที่ขับเคลื่อนนวัตกรรมแห่งความร่วมมือ

๓. กระบวนการ Design Thinking : กระบวนการและวิธีการในการสร้างนวัตกรรม Design Thinking Process

ภาพที่ ๒ กระบวนการ Design Thinking

๓.๑ การทำความเข้าใจกลุ่มเป้าหมาย อย่างลึกซึ้ง (Empathy) การทำความเข้าใจกลุ่มเป้าหมายหรือผู้ใช้งานสินค้า/บริการนั้น ๆ โดยทำความเข้าใจปัญหาที่เขาประสบอยู่เพื่อให้เข้าถึงความต้องการ อารมณ์ความรู้สึก และพฤติกรรมการใช้สินค้า/บริการ เช่น สังเกต หรือสัมภาษณ์

๓.๒ การตั้งกรอบโจทย์ (Define) การระบุประเด็นปัญหา โดยหลังจากที่ทำความเข้าใจกลุ่มลูกค้าเป้าหมายจากขั้นตอนข้างต้นแล้ว ต้องทำการระบุปัญหาที่ต้องการแก้ไขให้ชัดเจนและเป็นประเด็นปัญหาที่แท้จริงเพื่อเข้าสู่ขั้นตอนถัดไป

๓.๓ การสร้างความคิด (Ideate) การระดมความคิด เป็นการระดมสมองเน้นปริมาณความคิด หรือปริมาณไอเดียให้ได้มากที่สุด โดยสนับสนุนให้คิดนอกกรอบ เน้นความคิดสร้างสรรค์ เสร็จแล้วจึงค่อยมาคัดเลือกไอเดีย หรือความคิดที่จะนำไปสู่แนวทางการแก้ปัญหา

๓.๔ การสร้างคราห์คำตอบ (Prototype) การสร้างต้นแบบอย่างง่าย โดยในขั้นตอนนี้เป็นการเอาความคิดหรือไอเดียที่คัดเลือกไว้แล้วจากขั้นตอน Ideate มาสร้างต้นแบบนวัตกรรมที่ไขแก้ปัญหา ซึ่งขั้นตอนนี้เป็นการสร้างต้นแบบอย่างง่ายเพื่อทดสอบแนวคิด โดยนำไปทดสอบกับผู้ใช้เพื่อเก็บข้อมูล Feedback จากผู้ใช้แล้วนำมาปรับปรุงก่อนสร้างผลิตภัณฑ์จริง โดยก่อนจะมีการทำผลิตภัณฑ์หรือสินค้าออกมาจริงอาจมีการทำ Prototype หลายครั้ง เพื่อทดสอบเก็บข้อมูลและ Feedback จากกลุ่มผู้ใช้งานโดยขั้นตอนการทดสอบและเก็บข้อมูลจากผู้ใช้งานจะอยู่ในขั้นตอนถัดไป

๓.๕ การทดสอบต้นแบบ (Testing) เป็นการทดสอบต้นแบบกับกลุ่มเป้าหมาย โดยเก็บข้อมูลที่ได้จากการ Feedback เพื่อเรียนรู้แล้ววนกลับไปขั้นตอนเริ่มต้น โดยอาจมีการวนหลายครั้งจนกว่าจะได้ผลิตภัณฑ์หรือสินค้าที่ผลิตออกสู่ตลาดได้จริง

๔. นวัตกรรมในองค์กร Organization Innovation

๔.๑ วัตถุประสงค์ของนวัตกรรมในองค์กร Organization Innovation มีดังนี้

- ๑) องค์กรมีศักยภาพสูงขึ้นในการประกอบธุรกิจ
- ๒) ผลผลิตขององค์กรมีคุณภาพดีและมีมูลค่าสูงขึ้น
- ๓) องค์กรมีแลประกอบการที่ดีและมีกำไรในการทำธุรกิจ
- ๔) องค์กรไม่หยุดพัฒนา ไม่นิ่งอยู่กับที่
- ๕) องค์กรมีทุนในการพัฒนาธุรกิจตลอดจนอุตสาหกรรมให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น

๔.๒ แนวทางในการพัฒนา

๑) Process improvement ปรับเปลี่ยนขั้นตอน เช่น ปรับขั้นตอนให้สั้นลง ลดเวลาการทำงาน องค์กรมีศักยภาพสูงขึ้นในการประกอบธุรกิจประหยัดเวลา

๒) Incremental innovation นวัตกรรมที่เกิดจากการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงจากสิ่งที่เป็นปัจจุบัน

๓) Disruptive innovation หมายถึง การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว หรือการเกิดขึ้นของเทคโนโลยีใหม่จนส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวันและพฤติกรรมผู้บริโภค และนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงของภาคธุรกิจและอุตสาหกรรม

๔) Digitalization การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำธุรกิจ (Business Model) ซึ่งต้องมีทั้งกระบวนการ Input Process Output อาจใช้ IoT หรือ Ai เป็นตัวช่วย โดยต้องดูบริบทความเหมาะสม

๕. เครื่องมือเพื่อการสร้างนวัตกรรม Innovation Tools

๕.๑ Personas เป็นวิธีการสร้างบุคลิกลักษณะของกลุ่มเป้าหมายออกมาเพื่อเป็นตัวแทนกลุ่มเป้าหมายหรือลูกค้าในอุดมคติที่วางไว้ เพื่อคิดนวัตกรรมให้ตอบสนองได้อย่างเหมาะสม

๕.๒ Stakeholder map ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ต้องมาเกี่ยวข้องทั้งหมด นวัตกรรมที่พัฒนาต้องครอบคลุมผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

๕.๓ Customer Journey Map ต้องทำเส้นทางดูตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการคิด กระบวนการพัฒนา

๕.๔ Service Blueprint ดูกระบวนการให้บริการหรือรับบริการทั้งหมดที่มีผู้มาเกี่ยวข้อง ตั้งแต่ต้นจนจบ

๕.๕ Business Model Innovation การปรับเปลี่ยนการทำธุรกิจรูปแบบเดิมไปสู่ธุรกิจรูปแบบใหม่ โดยการปรับหรือสร้างคุณค่าที่ธุรกิจส่งมอบให้ลูกค้าขึ้นใหม่ ควบคู่ไปกับการปรับปรุงกระบวนการภายในองค์กร เพื่อให้ธุรกิจสามารถแข่งขันกับบริษัทอื่น ๆ ในตลาดได้

๕.๖ Rapid Prototyping ต้นแบบ ที่ทั้งแบบที่จับต้องได้เป็น Model หรือจับต้องไม่ได้ UI (User Interface) เช่น หน้าเว็บไซต์

ลงชื่อ..... นพชนก ผ่านสุวรรณ

(นางสาวนาทชนก ผ่านสุวรรณ)

ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ

ผู้รายงาน

วันที่..... ๒เดือน..... กันยายน..... พ.ศ..... ๒๕๖๙.....

ลงชื่อ.....

(นายไฉนศักดิ์ ตั้งภูมิ)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินชัยภูมิ

วันที่..... ๒เดือน..... กันยายน..... พ.ศ..... ๒๕๖๙.....

ประกาศนียบัตร

ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

นาคชนก ผ่านสุวรรณ

ได้ผ่านการอบรมด้วยระบบการเรียนออนไลน์ในบทเรียน
จุดประกายความคิดเพื่อสร้างนวัตกรรม
(Building an Innovation Mindset)

จำนวนชั่วโมงการเรียนรู้ 1:30 ชั่วโมง

โดยสถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล
ภายใต้การดำเนินงานของสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)
ให้ ณ วันที่ 24 สิงหาคม 2569

A.L.

(นางไอรดา เหลืองวิไล)

รองผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล
รักษาการแทนผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล

91L5a77e

Signed by สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) (PMO)
Digital Government Development Agency (DGA)
Organization (DGA)
Date: 2026-08-24T14:25:45.75640700